

# Ko hai kimaautolu?

Ko e Epilepsy New Zealand ko e kautaha tokoni kuo 'osi lēsisita, 'oku tokoni ta'etotongi mo falala'anga 'o laka hake 'i he ta'u 'e 60.

'Oku mau ngāue ke tokoni ki he lelei mo e ngaahi faingamalie 'o e kakai 'oku puke 'i he mahakimoa' pea ke mahino ange ki he kakai 'a e mahakimoa'.

'Oku mau ngāue mo e:

- fakafo'ituitui
- fāmili/fānau
- ngaahi kulupu 'i he komiuniti'
- ngaahi ako tokamu'a', ngaahi 'apiako' mo e kau faiako'
- ngaahi ngāue'anga'
- ngaahi kautaha mo'ui'
- ngaahi lakanga kehe'

*Ko e lava ke ha'u ha tokotaha tokoni mei he kautaha Epilepsy New Zealand ki homau 'api', 'o fakahinohino hono tokanga'i 'o e hamu', fakatokanga'i pea tokoni'i ke lava 'o foki ki he mo'ui anga maheni', na'e fakafiefia 'aupito.*

*Tokotaha Otago*

Ki ha toe fakamatala pe ko ha fehu'i felāve'i mo e mēmipa 'i he kautaha' pe ko ha me'a'ofa

Telefoni ki he **0800 EPILEPSY**  
'Imeili ki he **info@epilepsy.org.nz**  
Vakai ki he **www.epilepsy.org.nz**



Ko e Totonu ki he Pulusi' ko e Kautaha  
Copyright Epilepsy New Zealand 2019  
Tongan



**EPILEPSY**  
**NEW ZEALAND**  
*Kia titiro ki te tangata | See the person*

## Fakamatala & Ngaahi Ngāue Tokoni'

Telefoni ki he **0800 EPILEPSY**  
**(0800 37 45 37)**



'Oku hanga 'e he Mahino'  
'o Fakahoko 'a e Faikehekehe'

## Ko e hā 'a e mahakimooa?

## 'Oku ne uesia fēfē 'a e kakai'?

## Koe hā 'a e me'a 'oku mau fai?

'Oku fakafuofua ki he kakai Nu'usila 'e toko 48,000 'oku nau mo'ua 'i he mahakimooa'.

'Oku kehekehe 'a e ongo'i 'e he kau puke 'i he mahakimooa' 'a e mahaki' ni.

Ko 'emau timi fakahinohino fakafonua' 'oku nau tokoni mo 'oatu 'a e ngaahi fakamatala ki he mahakimooa'.

Ko e Mahakimooa' ko e faka'a'au ke hokohoko 'a e hamu'.

'E malava ke ma'u e mahakimooa' 'e ha fefine pe tangata, fa'ahinga matakali pe ta'u motu'a.

'Oku malava ke fetu'utaki hangatonu mai ha fa'ahinga taha pē. Ko 'emau ngāue' 'oku kau ki he:

Ko e hamu' 'oku fakatupu ia 'e he ngāue faka'uhila 'i he 'atamai' 'oku 'ikai mapule'i.

Neongo 'oku lahi 'a e mahakimooa' ka 'oku 'ikai ke fa'a mahino'i lelei.

Fakafo'ituitui' mo e ngaahi fāmili'

Ko e ngaahi faka'ilonga 'o e hamu' 'oku kehekehe 'aupito.

Ko e ni'ihii 'oku nau ma'u 'a e kalasi pē 'e taha 'o e hamu' ka ko e ni'ihii 'oku lahi ange.

- telefoni tokoni fakafonua 0800 37 45 37
- ngaahi 'apoinimeni (femātaaki, telefoni pe 'initaneti)
- fale'i ki hono tokanga'i 'o e hamu'
- fale'i ki he fefononga'aki fakafeitu'u'
- fakafaingofua 'o e tokoni' mo e fetu'utaki'
- fale'i mo hono fakafehokotaki ki he ngaahi ngāue kehe'

'Oku fa'a kau ai 'a e:

- hamu pe ko e tete
- 'ikai toe 'ilo ha me'a
- puputu'u
- liliu pe mole 'a e fakatokanga'i me'a'
- siosio noa
- fehālaaki 'a e ongo'
- ngaahi 'ulungaanga fo'ou

'Oku fakafuofua ki he pēseti 'e 70 'o e kau mo'ua 'i he mahakimooa' 'oku nau tauhi lelei'i 'aki pē 'a e fo'iakau.

Ko e sitepu mahu'inga 'i hono tokanga'i 'o e mahakimooa' ko e lahi ange hono mahino'i 'o e mahaki' ni.

*Ko e tokoni lahi 'emau tokotaha fakahinohino fakafeitu'u' 'i hono ako'i homau fāmili' ki he ngaahi me'a 'oku fiema'u ke mau 'ilo'i ke tokanga'i 'aki 'a e mahakimooa 'o homa 'ofefine'.*

*Tokotaha Manawatu*

Ki he ngaahi kautaha' mo e ngaahi komiuniti'

ako ki he kau ngāue 'i he mo'ui', ngaahi ako', kau ngāue ki he komiuniti' mo e ngaahi ngāue'anga' ngaahi seminā mo e ngaahi fetalanoa'aki ki he mahakimooa'